

Стерлікова М. С.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ОПОЗИЦІЯ БУДИНОК / ШЛЯХ В КОНТРАКУЛЬТУРНИЙ РОК-ЛІРИЦІ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ 1990-Х РР.

Статтю присвячено дослідженню опозиції двох концептів – БУДИНКУ та ШЛЯХУ в текстах пісень контракультурної рок-лірики, що належать до пісенного дискурсу як одного з центральних понять у сучасній лінгвістиці. Ліричний дискурс як жанр відображає особисте «почуття» світу, спрямоване на більш інтимне внутрішнє життя. Тексти пісень передають інформацію про якесь одне емоційне переживання чи «почуття». Британська незалежна сцена року – це всесвіт, що існує у відмінному суспільно-політичному середовищі, зі своєю системою традицій, цінностей, пріоритетів музичної творчості. Рок-лірика є прекрасним джерелом для вивчення метафоричних переносів, де можуть міститися авторські і стерті метафори, еволюціонувати і бути підданими експансії конвенціональні метафори та ідіоми, або цілий текст може прочитуватися як одна метафора. Методологією вивчення семантики концептів дім і шлях слугує когнітивний напрям досліджень метафори, що склався у світовій лінгвістиці. Одним з ключових понять когнітивної лінгвістики є концептуальна система. Метафора відіграє в концептуальній системі величезну роль, дозволяючи конструювати комплексні зв'язки між концептами, визначаючи модули розуміння, пізнання, осмислення. Метафори будинок і шлях у контракультурній рок-ліриці рефлектують основні конфлікти своєї культури-пова. Це метафори основних проблем особистості, пов'язаних з такими етичними категоріями, як добро-зло, естетичними: прекрасне і потворне, гносеологічними: раціональне й ірраціональне. У статті розглянуто метафори шлях і будинок як одну з центральних антиномій. Системний підхід до аналізу концептуальної метафори передбачає, що вона має узуальну структурну організацію. Область уявлень, пов'язаних з цими концептами, ділиться на фрейми і слоти.

Ключові слова: пісенний дискурс, контракультурна рок-лірика, концепт, концептуальна метафора, фрейм.

Постановка проблеми. Пісенний дискурс Британської незалежної сцени – це своєрідна форма зберігання культурних знань, це відображення контракультурного життя Великобританії – його основних цінностей, етичних поглядів, соціальних уявлень, стереотипів, моделей поведінки, культурних норм, що передаються з покоління в покоління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Насьогодні існує велика кількість праць, присвячених теорії дискурсу. На противагу цьому, дослідження пісенного дискурсу як одного з його різновидів представлені лише у низці робіт (Ю. Є. Плотницький, М. А. Бонфельд, А. А. Ігнат'єв, Л. П. Кучукова, О. А. Мельникова, Г. В. Позднишева, Т. Н. Астафурова, О. В. Шевченко, Н. В. Козлова, Н. С. Найдьонова, А. А. Мурадян та інші). Проте пісенний дискурс в цілому і рок-лірика зокрема є прекрасним джерелом для вивчення метафоричних переносів. На думку М. Ноулс і Р. Мун, у ній можуть міститися авторські і стерті метафори, еволюціону-

вати і бути підданими експансії конвенціональні метафори та ідіоми, або цілий текст може прочитуватися як одна метафора, наприклад, 'Life is happiness' ('життя – це щастя'), 'love is innocent' ('любов невинна') в класичних текстах Oasis і Pulp [14, с. 40]. У спільному посібнику з когнітивної поезики дослідники Дж. Гевінс і Дж. Стін наводять приклади аналізу концептуальної метафори 'passion is natural force' ('пристрасть – це природна сила') в текстах груп The Garbage і у деяких виконавців, таких як Ніл Янг, Брайан Феррі, а також 'happiness is up' ('щастя – це верх') в композиціях U2, Blur, Oasis [11, с. 70-72].

Британська незалежна сцена року – це всесвіт, що існує у відмінному суспільно-політичному середовищі, зі своєю системою традицій, цінностей, пріоритетів музичної творчості. Вона пережила контракультурний період, який супроводжував його перехід від субкультури в культуру комерційну, масову. Дослідження особливостей пісенного дискурсу саме цього періоду є **актуальним**, що зумовлено значним інтересом до лірики

сучасних пісень і відсутністю досліджень текстів пісень контркультурної рок-лірики з погляду концептології.

Постановка завдання. Завдання нашого дослідження – проаналізувати концептуальні метафори *будинок* та *дорога* у пісенному тексті Британської незалежної 1990-х рр. та виявити фрейми, які найчастіше трапилися у текстах чотирьох відомих гуртів того часу.

Виклад основного матеріалу. Рок народився не тільки в епоху контркультури 1960-х рр. у західних країнах, але й з культури бунтівних “*enfants terribles*”, які не бажали слідувати жодному з правил дорослого упорядкованого світу. Більшість ключових тем, які назавжди позначили своє місце в рок-ліриці, були сформульовані саме в той час, а в наслідку ретранслювалися в масову рок-культуру, успішно ставши її частиною.

Матеріалом дослідження слугували тексти композицій, виявлені методом суцільної вибірки, які належать періоду 90-х рр. у Великобританії, а саме тексти пісень чотирьох найбільш вагомих гуртів того часу – Oasis, The Verve, Blur та Pulp. Ми дотримуємося максимально широкого визначення терміну „рок-лірика”: це тексти музичних композицій, розрахованих на підліткову аудиторію або масову естрадну музику в Великобританії, які не є комерційною поп-музикою. Ми обмежуємо дослідження такими хронологічними рамками, щоб найбільш чітко охарактеризувати ключові концепти року, а саме бритпопу як більш вузького поняття, які рельєфно себе проявляють в його протестному варіанті.

Методологією вивчення семантики концептів *дім* і *шлях* слугує когнітивний напрям досліджень метафори, що склався у світовій лінгвістиці. Одним з ключових понять когнітивної лінгвістики є концептуальна система, яка визначається нами як „весь обсяг моделей осмислення і опису світу і його фрагментів” [4, с. 5]. Концепти як складові частини концептуальної системи „об’єктивуються у вигляді слів або сполучень слів”, в яких прочитуються „ознаки фрагментів мовної картини світу” [4, с. 9-10]. Метафора, виконуючи роль призми, відіграє в концептуальній системі величезну роль, дозволяючи конструювати комплексні зв’язки між концептами, визначаючи модуси розуміння, пізнання, осмислення. Філософ М. Блек порівняв метафору з закопченим склом з написаними на ньому лініями, крізь яке можна спостерігати за зоряним небом. У результаті такого експерименту людина бачить тільки ті зірки, які не приховані від очей кіптявою [1, с. 45]. Подібним чином, завдяки

такій же системності в організації концептуальної системи, певний аспект одного концепту, представлений в термінах іншого, з неминучістю затемнює інші сторони концепту [2, с. 20].

На нашу думку, метафори *будинок* і *шлях* в контркультурній рок-ліриці рефлектують основні конфлікти своєї культури-пова і культури офіційної, культури батьків. Це метафори основних проблем особистості, пов’язаних з такими етичними категоріями, як *добро-зло*, естетичними: *прекрасне* і *потворне*, гносеологічними: *раціональне* й *ірраціональне*. Ми розглядаємо метафори *шлях* і *будинок* як одну з центральних антиномій, які, в свою чергу, підпорядковані гіперопозиції *своє-чуже*. Ці концепти тісно пов’язані із світовою культурою: гіперопозиція *своє-чуже* може відбуватися за їх допомогою. Все довколишнє, окультивоване, наведене в порядок вважається *своїм*, а дике, неосвоєне, нецивілізоване – *чужим*.

Системний підхід до аналізу концептуальної метафори передбачає, що вона має узуальну структурну організацію. Таким чином, велику і узагальнену область уявлень, пов’язаних з концептами *будинок* і *шлях*, можна поділити на фрейми – „структури даних для представлення стереотипної ситуації” і слоти, тобто елементи ситуації, які включають якусь частину фрейму, будь-який аспект його конкретизації [7, с. 46].

Будинок. У нашій мовній свідомості будинок насамперед пов’язаний з позитивними емоціями: домівкою, рідною домівкою, батьківщиною, місцем комфорту і затишку, притулком від небезпек навколишнього світу. Будинок має значення „свого кола”: це сакральне місце, в якому людина буде недосяжна для іншого світу, що знаходиться за його межами. Будинок в культурі безпосередньо стикається з поняттями національного індивідуалізму і недоторканості приватного життя.

Будинок у контркультурній рок-ліриці Британії – добре оформлений локус з глибоким концептуальним змістом. У рок-ліриці Британії ми частіше зустрічаємо образ замиського будинку, розташованого в тихому окрузі або індустріальних районах. Незважаючи на зовнішні особливості, будинок, в якому перебуває ліричний герой, несе загальну семантику ізоляції, відчаю, несвободи: “He lives in a house, a very big house in the country / Watching afternoon repeats / And the food he eats / In the country” (Blur “Country house”).

Фрейм 1. Конструкція будинку. На наш погляд, домашня метафора в рок-культурі, насамперед, актуалізує уявлення про дорослішання, відхід з рідної домівки. Молода людина,

яка залишає будинок, проходить обряд ініціації, що полягає в набутті нового статусу і знання [3, с. 66]. У рок-ліриці в репрезентації будинку найчастіше задіяний саме цей міфопоетичний сценарій. Таким чином, двері і вікна реалізують семантично подібні смисли, які означають можливість виходу в інший пласт буття. Одним з центральних мотивів творчості рок-поетів стає їх пошук і подолання. Вихід за межі будинку може бути пов'язаний з уваленнями про просвітління, пізнання: "I put my trousers on, have a cup of tea and I think about leaving the house / Parklife" (Blur "Parklife"). Він може означати шлях до звільнення: "Times are hard when things have got no meaning / I've found a key upon the floor / Maybe you and I will not believe in the things we find behind the door" (Oasis "Stand by me"), "Now I'm sure / You've boarded up every door // I'll paint you the picture / 'Cause I don't think you live round here no more / I've never even seen / The key to the door / We only get what we will settle for" (Oasis "Fade away"). За допомогою цієї ж метафори ми бачимо людину, для якої важко спілкуватись з людьми, вона побачила вже багато речей в житті та яка не може знайти вихід із сірої рутини: "Your ears are full of the language / There's wisdom there you're sure / 'Til the words start slurring / And you can't find the door" (Blur "Coffee & TV"). Вихід з дому також пов'язаний з проявом контркультурного анархізму, бажання втекти від реальності: "The first thing I saw / As I walked through the door / Was a sign on the wall that read / It said you might never know / That I want you to know / What is written inside of your head" (Oasis "Hey now").

У світовій культурі при проходженні обряду ініціації адепт піддається численним випробуванням, які вимагають великих фізичних і духовних витрат, тому вихід за простір будинку в році практично завжди пов'язаний з муками і стражданнями. У текстах рок-композицій ми бачимо героя, що страждає від першого кохання в період пубертатії та очікує на взаємність: "So, here we go / No knock on my door / Believe it 'till you see what living has done to me / And I'm sure that I need holding // Oh, can you see me knocking down your door?// Sure, I've been here before / No knock on my door / No love in the jar baby please be my star" (The verve "No Knock On My Door").

Семантичний антонімічний зв'язок з дверима і вікнами відображає слот *стіна*. "I said maybe / You're gonna be the one that saves me / And after all / You're my wonderwall" (Oasis "Wonderwall") – Слово "wonderwall" означає

людину, про яку постійно думаємо. Ця пісня стоується почуттів людей, які переживають початкові етапи кохання та зближення. Вона описує залп між ейфорією та агонією. Іншими словами, пісня "Wonderwall" – це в основному про метеликів у животі, коли об'єкт закоханості заходить у кімнату, та думки, що випливають із тих почуттів. В іншому випадку ми бачимо, що стіна слугує індикатором чогось важливого: "The first thing I saw / As I walked through the door / Was a sign on the wall that read / It said you might never know / That I want you to know / What is written inside of your head" (Oasis "Hey now!"). При виході за межі немає відповідей, а є лише запитання. Все має сенс, але важко точно пояснити, чому, або нести його при собі після того, як сходимо вниз: "Look into the wall of my mind's eye / I think I know, but I don't know why / The questions are the answers you might need" (Oasis "D'you know what I mean").

Підлогу частіше трактують як частину будинку, що дає поштовх до нових ідей: "Get up off the floor and believe in life" (Oasis "D'you know what I mean").

Фрейм 2. Внутрішній устрій. Кухня є місцем, що зберігає зв'язок з позитивними концептами в британському контркультурному метафоричному будинку, яку асоціюють з душею, щедрістю, людським теплом. Кухня готова прийняти стражденого гостя в будь-який час доби, проте, в уривку: "The sink is full of fishes / She's got dirty dishes on the brain / And my dog's been itching / Itching in the kitchen once again" (Oasis "Some might say") «раковина, повна риби» означає, що ніхто не зможе її вимити, очистити. Це про матір виконавців пісні, яка залишилась сама з трьома дітьми. Вона працювала на кухні в кафе і вдома повинна була розриватись між «брудним посудом» на кухні та вихованням дітей.

ШЛЯХ / ДОРОГА. Шлях пов'язаний відразу з декількома концептами: пізнання, муки, хаос, світ мертвих, майбутнє та інше. Відправлення в дорогу в рок-ліриці також за своєю суттю пов'язане з ініціацією, як і вихід за межі будинку. Воно протиставлено перебуванню в будинку в якості найбільш значимого концептуального контрасту: „From the crossroads of my doorstep / My eyes start to fade / As I turn my head back to the room / Where my love and I have laid / An 'I gaze back to the street / The sidewalk and the sign / And I'm one too many mornings / An 'a thousand miles behind" (B. Dylan). На думку М. Попової, характерний для американської культури сюжет „одісея” представляє метафору проблем особистості.

Він зображує індивідуальні пошуки бунтівної душі, яка намагається знайти спокій, а дика природа стає символом внутрішньої невдоволеності і асоціальності героя [5, с. 105]. Поширеність метафор *шляху* в контркультурному році Британії тісно пов'язана з рухом бітників в післявоєнних США: починаючи з середини 1950-х рр. молодіжний рух американських інтелектуалів був охрещений „рюкзачною революцією”. Одним з постулатів, що розкриває мету і сенс буття, для бітників була дорога. У неї відправляються за пошуками сенсу, враженнями, розвагами, з антагонізму. Ідеолог руху, письменник Дж. Керуак у „Бродягах дхарми” писав: „Потрібно, щоб світ заповнили мандрівники з рюкзаками, що відмовляються підкорятися загальній вимозі споживання продукції, за якою люди повинні працювати заради привілею споживати все це барахло, яке їм насправді зовсім ні до чого” [13]. На думку О. Черепанової, невлаштованість, конфліктність, безпритульність життя актуалізувала в підсвідомості громадян концептуальний архетип, згідно з яким дорога і шлях представлені як простір хаосу, що протистоять стабільності будинку, освоєного культурою простору [6]. Всупереч традиційним змістам концептів *шлях / дорога* в 1980-90-ті рр. у молодіжному середовищі формується культ траси; *дорога* за своїм символічним значенням виходить на перше місце [9]. Представники різних субкультур ототожнюють шлях з втечею від цивілізації, поверненням в лоно природного, вітального. Дорожні сюжети є і улюбленими темами в британському році. Завдяки постійній об'єктивізації концептів з цієї сфери вони набули безліч метафоричних значень.

Фрейм 1. Мета здійснення подорожі. **Шлях / Дорога** в контркультурній рок-ліриці можуть мати за мету порятунк. У цьому випадку *шлях* представлений як хресний шлях Христа, що символізує страждання і випробування в ім'я досягнення вищої мети. Ліричний герой вирушає в повний небезпек шлях заради порятунку світобудови: “I hitched a ride with my soul / By the side of the road / Just as the sky turned black / I took a walk with my fame / Down memory lane / I never did find my way back” (Oasis “Hey now!”).

Метафора *шляху* часто використовується для пояснення мотиву контркультурного ескапізму, втечі з небажання підкорятися безглуздим суспільним правилам, традицій до свободи, нового суспільства. *Шлях* у британському контркультурному році досить часто асоціюється з пізнанням, набуттям необхідного життєвого досвіду: “Now

that you're mine / We'll find a way / Of chasing the sun / Let me be the one who shines with you / In the morning we don't know what to do” (Oasis “Slide away”). Дорога в міфопоетичній традиції може бути нескінченним неблагодатним шляхом, символом вічних страждань – шляхом Агасфера [20]. У цей шлях, сповнений блукань, невлаштованості, вирушає ліричний герой контркультурної рок-лірики. У такому шляху у нього немає певної мети, проте панує переконання, що інакше жити неможливо, а його місія полягає у вічній безпритульній і невтішній мандрівці. Шлях здалека додому досить часто трапляється і в рок-ліриці Британії: “This is a tale of a Northern Soul / Looking to find his way back home / He's coming from that same old road / You know the one your folds don't know” (The verve “A Northern Soul”); “Sailing down a river alone / I've been trying to find / My way back home” (Oasis “Listen up!”); I must be feeling low / I talked to god in a phonebox on my way home (The verve “Come on”).

Нарешті, дорога і шлях допомагають моделювати семантику змін, які несе контркультура. В такий шлях можуть вирушити тільки обрані (молоді, відчайдушні і безстрашні, здатні до творення): “Cause all of the stars / Are fading away / Just try not to worry / You'll see them some day / Take what you need / And be on your way / And stop crying your heart out” (Oasis “Stop crying your heart out”).

Фрейм 2. Транспортні засоби. **Корабель / човен / пліт.** Дорога – це медіатор двох сфер, життя і смерті, цього світу і „того”, свого і чужого. Опозиція *життя-смерть*, представлена через терміни подорожі по воді, слугує для контрасту фізичної та ідеальної реальностей, тому такий шлях означає звільнення від тягара реального світу, яке можливе завдяки символічній смерті.

Концепт *смерть* зв'язується з водною подорожжю в британський рок. Практично будь-яке судно у рок-піснях нагадує човен Харона, який везе людей в підземне царство, а подорож по воді має на меті смерть: “Sinking fast within a boat without a hull / My lord / Dreaming about the day when I can see you there / My side / By my side” (The verve “Sonnet”); “My life is a boat, being blown by you / With nothing ahead, just the deepest blue...” (The verve “Gravty grave”).

Жовта субмарина – це алюзія відомої пісні 60-х років групи The Beatles, що означає талант або здатність писати, але також статус та успіх. Багатство, успіх, першість у чомусь може збити людину більш бажаною: “Can I ride with

you in your BMW ? / You can sail with me in my yellow submarine // She done it with a doctor on a helicopter / She's sniffin' in her tissue / Sellin' the Big Issue" (Oasis "Supersonic"). Літак символізує, що час вже вийшов: "And as the day was dawning / My plane flew away / With all the things caught in my mind" (Oasis "Don't go away"). Наркотики дозволяють жити наповну і тимчасово насолоджуватись життям, в якому час плине швидко, ніби в надшвидкісному літаку: "I'm on a big jet plane / With my baby's crime in my veins / I'll be the first to toast / To my rotten soul" (The verve "The Rolling People").

Наземний транспорт (поїзд / електричка / автобус). Громадський транспорт також об'єднує реальність і фантазмагорію. No-one's ever gonna ever ask you twice / Get on the bus and bring it on home to me" (Oasis "D'you know what I mean"). "I know a girl called Elsa / She's into Alka Seltzer / She sniffs it through a cane on a supersonic train" (Oasis "Supersonic"). Потяги, електрички, автобуси везуть в потойбічний світ, царство мертвих або виникають порівняння: What was that sound ringing around your brain? / Today was just a blur, you gotta head like a ghost train (Oasis "Bring it down"). Перон, станція, зупинка і т.д. – перехідний пункт, місце зустрічі світів, межа, завдяки якій можливо подолати реальність і опинитися в трансцендентному світі: "Cause I've been standing at the station / In need of education in the rain / You made no preparation for my reputation once again (Oasis "Some might say") "Step off the train all alone at dawn / Back into the hole where I was born" (Oasis "D'you know what I mean"). Образи приватного транспорту (тобто автомобілі / фургони / мотоцикли) в британській контркультурній рок-ліриці можна виявити часто. Швидкість і небезпека, які властиві цим видам транспорту, актуалізують уявлення про зживання життєвих потенцій, свободу і ескапізм: "I'll take my car and drive real far / You're not concerned about the way we are / In my mind my dreams are real / Now you're concerned about the way I feel / Tonight, I'm a rock 'n' roll star" (Oasis "Rock 'n' roll star"). Мати так дорогу машину, як BMW, означає багатство та достаток: "Can I ride with you in your BMW ? / You can sail with me in my yellow submarine" (Oasis "Supersonic"). "Mister, we just want your car 'cos we're taking a girl to the reservoir. / Oh, all the papers say it's a tragedy but don't you want to come and see? / Mister we want your car..." (Pulp "Joyriders").

Фрейм 3. Умови здійснення подорожі. Зазвичай шлях у рок-піснях складний, довгий і позбавлений комфорту. У подорожуючого не вистачає ні

сил, ні запасів, щоб перенести таку дорогу: Шлях у контркультурній рок-ліриці часто концептуалізується за допомогою абіотичного коду культури. Для моделювання семантики його непрохідності, труднощів і небезпеки залучаються метафори природних явищ (ніч, вітер, дощ, гроза, заметіль, снігопад, і ін.): "And all the roads that lead you there were winding / And all the lights that light the way are blinding" (Oasis "Wonderwall"). Наведений уривок з пісні Oasis "Be here now" відображає бажання направитись до чогось недосяжного, де передбачається найкраще: "Be my magic carpet ride / Fly me down to capital city in the sun". Повертаючись до концепта машини, можна побачити, що нічне катання на машині по темних вулицях є дещо бунтівним, що приносить задоволення молоді, шанс розігнатись на повну: "We like driving on a Saturday night / Past the Leisure Centre, left at the lights." (Pulp "Joyriders"). "Don't even know which way I'm going to / The lights are on and I am feeling blue / I hope you know which way I'm going to fly" (The verve "The Rolling People") – при яскравому світлі, в наркотичному сп'янінні подорож виглядає надзвичайною.

Фрейм 4. Дорожній ландшафт. Перехрестя і роздоріжжя традиційно вважають небезпечними місцями: людина, що перебуває на перехресті, уразлива для сил, що рухаються з декількох напрямків дороги. Знак на дорозі привертає нашу увагу: "A road and a sign I know which one catches my eyes" (The verve "Beautiful mind"). У своєму дослідженні Н. Ренвік вказує, що ідея фронтира в британській культурі є чи не головним просторовим символом [16]. Кордон виявляється одним з характерних описів дорожнього ландшафту, землі по обидві її сторони виступають номінаціями контрасту освоєного, знайомого / нескореного, позамежного світів.

Вторинними номінаціями ідеї кордону є також межа лісу, річка і її протилежний берег, екватор, міст, обрив, горизонт, і будь-що інше, що знаходиться на вертикальній або горизонтальній площині перешкоди. У британському контркультурному році межа таїть невідомість. Нескорені, нецивілізовані землі уособлюють небезпеку. У стародавніх міфах простір-мета, приховуване за кордоном, асимілюється з ідеєю смерті, яка також незрозуміла і не піддається поясненню. Подорож до краю, межі є неминучою, і землі, які ховаються за нею, можуть стати землею обітованою або тартаром.

Висновки і пропозиції. Ми розглянули деякі аспекти фрейм-слотної структури метафор шляху

і будинку. Отримані результати дослідження дозволяють зробити наступні висновки: ключові для світової культури концепти в британській контркультурній рок-ліриці піддаються трансформації. Розмежування простору на свій і чужий, традиційно представляє контраст територій освоєного (благодатного) світу ойкумени і диких нецивілізованих земель (хаосу). При осмисленні базової когнітивної опозиції *своє-чуже* будинок частіше виступає як чужий простір, в той час як шлях тяжіє до моделювання свого. Така переорієнтація концептів, на нашу думку, є характерною рисою року як культури протесту. Інверсія, на наш погляд, забезпечується за допомогою сценарію залишення батьківського дому, який, в свою чергу, спровокований архаїчної моделлю ініціації. Метафори *будинок*

і шлях характерні для британської рок-лірики, тим не менш, крім варіювання деяких елементів в їх структурній організації, можуть істотно розрізнятися в значеннях, які моделюються за їх допомогою. Вони часто зберігають ті смисли, які не суперечать контркультурній ідеології, і інвертують ті, що вступають з нею в конфлікт. Отож, контркультурна рок-пісня це не тільки засіб розваги, а й інструмент просування певних ідей і способу життя, іншими словами, засіб культурної експансії.

Перспективним вважаємо аналіз пісень інших десятиліть, що належать Британській незалежній сцені: 1970-ті рр., 1980-ті рр., 2000-ні рр. та 2010-ті рр., а також визначення й опис домінуючих концептів у кожному десятилітті з використанням статистичного аналізу.

Список літератури:

1. Блэк М. Метафора. Теория метафоры: Сб. статей. М. 1990. С. 165.
2. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафоры, которыми мы живем. М., 2004. С. 31.
3. Мелетинский Е.М. Поэтика мифа. М., 1995. С. 226.
4. Пименова М.В. Концептосфера внутреннего мира человека. Попова З.Д., Стернин И.А., Карасик В.И., Кретов А.А., Пименов Е.А., Пименова М.В. Введение в когнитивную лингвистику. Кемерово. С. 118.
5. Попова М.К. Национальная идентичность и ее отражение в художественном сознании. Воронеж, 2004. С. 148.
6. Черепанова О.А. Путь и дорога в русской ментальности и в древних текстах. Мастер и художественная традиция русского севера (доклады III научной конференции "Рябининские чтения 99"). Петрозаводск, 2000. http://kizhi.karelia.ru/specialist/pub/library/rjabinin1999/01_35.htm.
7. Чудинов А.П. Россия в метафорическом зеркале: Когнитивное исследование политической метафоры (1991-2000). Екатеринбург, 2001. С. 46
8. Шинкаренкова М.Б. Доместическая метафора в русской рок-поэзии // Мир в языке. Кемерово, 2005. С. 258.
9. Щепанская Т.Б. Молодежные сообщества. Современный городской фольклор. М.: 2003. С. 42.
10. An Outline of American History. Ed. Howard Cincotta and others. Washington, D.C.: United States Informational Agency, 1994. P. 283.
11. Gavins J. Steen G. Cognitive poetics in Practice. London, 2003. P. 70-72.
12. Gillis J.R. Home: электронный ресурс. American Foreign Relations. Online Encyclopedia. <http://www.americanforeignrelations.com/Hi-Im/Home.html>.
13. Kerouac J. The Dharma Bums. N.Y. 1976. P. 97.
14. Knowles M., Moon R. Introducing Metaphor. NY: 2006. P. 162.
15. Mitchell S.P. You Say You Want a Revolution?: Popular Music and Revolt in France, the United States and Britain During the Late 1960s. Actual History. 2005. No 8 P. 7.
16. Renwick N. America's World Identity: The Politics of Exclusion. London, N.Y., 2000.

Sterlikova M. S. OPPOSITION HOUSE / WAY IN THE COUNTER-CULTURAL BRITISH ROCK LYRICS OF THE 1990's

The article is devoted to exploring the opposition of two concepts – HOUSE and WAY in the counter-cultural rock lyrics of the 1990s, which belong to lyrical discourse as one of the central concepts in modern linguistics. Language is one of the most important elements of human activity and at the same time one of its most valuable products, which has become the subject of many disciplines, namely discourse-analysis. Lyrical discourse, as a genre, conveys a personal "sense" of the world, aimed at a more intimate inner life. The lyrics conveys information about a single emotional experience or "feeling". The British Rock Independent Scene is a universe that exists in an excellent socio-political environment, with its system of traditions, values, and priorities for musical creativity. Rock lyrics is a great source for exploring metaphorical transferences where genuine and trite metaphors may be evolved, conventional metaphors and idioms may evolve and

be expanded, or the whole text can be read as one metaphor. Methodology for the study of the semantics of the concepts of HOUSE and WAY is the cognitive direction of research of the metaphor that has developed in world linguistics. One of the key concepts of cognitive linguistics is the conceptual system. Metaphor plays a huge role in the conceptual system, allowing to construct complex relationships between concepts, defining modes of understanding, cognition and comprehension. The metaphors of HOUSE and WAY in the counter-cultural rock lyrics reflect the main conflicts of their culture-nova. These are metaphors of the main problems of the personality, connected with such ethical categories as good–evil; aesthetic: beautiful–ugly; gnosiological: rational and irrational. The metaphors of HOUSE and WAY will be considered as one of the central antinomies. The systematic approach to the analysis of the conceptual metaphor assumes that it has a structural organization. The concept area associated with these concepts is divided into frames and slots.

Key words: *song discourse, counter-cultural rock lyrics, concept, conceptual metaphor, frame.*